N. 35 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 10 en 11 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Februarij.

De *Moniteur* vermeldt dat de britsche ambassadeur, lord *Granville*, den koning, in een bijzonder gehoor, het antwoord op de notificatie van het overlijden der prinses *Maria*, heeft overgegeven.

— Hetzelfde officiele blad vermeldt, dat de heer *Persil*, president van de commissie van de munt, uit die betrekking ontslagen is. De heer *Persil* behoorde, even als de heer *Mottet*, tot de coalitie in de kamer der afgevaardigden. Men schrijft zijne onmiddellijke afzetting aan een gesprek toe, dat hij met een' der ministers gehad had, waarin hij er voor uit gekomen was, dat hij het tegenwoordig ministerie niet ondersteunen wilde. Men verwacht steeds van nog meerdere destitutien te hooren, van ambtenaren, die in de jongste zitting zich kennelijk vijandig tegen het bestuur gedragen hebben. Onder de personen, die uit hunne betrekking ontslagen waren of zouden worden, noemde men heden ook den heer *Calmon*, directeur van de registratie en domeinen.

— Naar een loopend gerucht, zou er weder eenige verdeeldheid tusschen de beide ministers *Molé* en *Montalivet* zijn ontstaan. De eerste had zich over verscheidene maatregelen van aanbelang beklaagd, die door den laatste, buiten voorkennis van den president van den raad, genomen waren.

— De kosten die de bemoeijingen der twee groote partijen, het ministerie en de oppositie, om op de verkiezingen te werken, haar veroorzaken zijn verbazend. Onder anderen wil men verzekeren, dat het *Journal des Débats* alleen wekelijks 18,000 fr. meer kost voor de buitengewone exemplaren, die van dit blad verspreid worden, *La Presse* zou dagelijks 8,000 exemplaren meer drukken.

— Men heeft hier reeds de aanspraak ontvangen van de koningin van Engeland bij de opening van het parlement. De te kennen gegeven hoop, dat Belgie weldra tot de besluiten der conferentie zal toetreden en de verzekering van de eensgezindheid der mogendheden, heeft de voorstanders van den vrede nieuwe gerustheid ingeboezemd. Daarentegen heeft men opgemerkt, dat er niet meer, zoals vroeger, van de naauwe vriendschap met Frankrijk gesproken wordt, en de betrekkingen tusschen de beide landen thans slechts met die van andere bevriende mogendheden gelijk staan.

— De raad van ministers is steeds druk vergaderd, soms tweemalen daags. Gisteren zijn er, na den afloop van den minister-raad, terstond koeriers naar Brussel gezonden.

— Op het oorlogs-bureau wilde men heden, dat er een bevel aan den generaal *Gourgaud* was gezonden, om ijlings naar de hoofdstad terug te keeren.

— Het dagblad van Metz beklaagt zich sterk, over den maatregel van het pruissische gouvernement, met het verbod van den uitvoer van paarden over de westelijke grenzen van Pruissen. Men rekende dat er meer dan 500 Mecklenburgsche en Deensche paarden, voor rekening van fransche paarden-koopers, die door Pruissen waren doorgevoerd, thans hunne bestemming niet konden bereiken.

— Volgens berigten uit Toulon van den 3den februarij, wilde men daar weten, dat *Abd-el-Kader* nu toch eindelijk, meester van het in de woestijn gelegene Ain-Madi zou geworden zijn.

— Het dagblad van Smyrna van den 19den Januarij vermeldt, dat er eenige dagen geleden een grooten raad door de Porte was gehouden, die verscheidene uren had geduurd; er zouden in die bijeenkomst belangrijke vraagstukken betrekkelijk de staatkunde behandeld zijn. De betrekkingen tusschen de Divan en de fransche ambassade waren in den laatsten tijd zeer druk geweest.

— Op de beurs heerscht steeds veel onrust, en de wisseling van rijzing of daling van den koers is zeer aanmerkelijk. Heden werd ter beurze veel over de afzetting van den heer *Persil* gesproken; men meende, dat verscheidene andere destitutien, onder anderen die van den heer *Dupin ainé*, zouden volgen. De rente werd daardoor met een lagen koers geopend, maar kort daarna, toen de openingsaanspraak van de koningin van Engeland bekend was geworden, had er weder eenige rijzing plaats. In het algemeen werd er veel omgezet. De notering was heden (7 Februarij): 5 pCt. 113,05; 3 pCt. 78,15; Nap. r. 98,60; Sp. Ardoin 19 3/4; Portugal 21 1/2; Rom. L. 99 1/4.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 9den Februarij.

Bij besluit van Z. M. is eervol ontslag verleend aan den kolonel *Lambert*, als kommandant van de 3de afdeeling mobile noordbrabandsche schutterij; aan den majoor *Wilkens*, van de 13de afdeeling, als kommandant van het 2de bataillon der 1ste afdeeling Friesche, en den majoor *Smits*, van de 18de afdeeling, als bevelvoerder van het 3de bataillon der afdeeling Utrechtsche mobile schutterij, en aan den majoor *Gall*, à la suite van de 17de afdeeling, benoemd tot kommandant van de 3de afdeeling mobile noordbrabandsche schutterij.

— Naar men verneemt, is dezer dagen Z. Exc. de Directeur-Generaal van Oorlog gemagtigd, om ten spoedigste, met de fabrijkanten *P. van Vlissingen* en *D. van Heel*, te Amsterdam, een contract aan te gaan tot het aanmaken, leveren en opstellen van twee stoomwerktuigen voor het in aanbouw zijnde stoomschip *Hekla*, ieder van 140 paardenkracht.

— Den 1sten Januarij dezes jaars bedroeg de bevolking der kolonien van de maatschappij van weldadigheid 8270 zielen, hetgeen ongeveer 100 meer is dan in het jaar te voren. De sterfte is in 1838 geweest 391 van de 8230 personen of 3,66 van het 100tal, hetgeen nagenoeg met de sterfte van 1837 overeenkomt, toen die 3,58 van de 100 zielen beliep.

[illegible] 76 paarden, 3155 schapen, enz.

De sterfte onder het vee in 1838 heeft gunstige uitkomsten opgeleverd, en gemiddeld 3 pCt. van de kapitale waarde bedragen.

In de laatste dagen heeft men weder wat aan den veldarbeid kunnen doen, hetgeen bestaan heeft in het onderploegen of onderspitten van brem en het diep omspitten van nieuw heideveld. Bij vorst wordt het overmesten van groenland voortgezet; zijnde overigens dorschen, braken en zwingelen van vlas en het kappen van hout de tegenwoordige bezigheid buiten.

De fabrijkmatige arbeid wordt thans druk voortgezet. De katoenweverij in de gewone kolonien heeft thans de volle uitbreiding verkregen, zijnde er genoegzaam 400 getouwen aan den gang, zoodat men zich nu op de verbeteringen van al het daaromtrent bestaande uitsluitend kan toeleggen.

De koffijbaal-weverij te Ommerschans heeft, bij gebrek aan garens eenige weken moeten stilstaan, maar zal spoedig worden hervat, en met kracht te worden doorgezet.

Alle gewone fabrijkmatige inrigtingen ter voorziening in de eigen behoeften, blijven overigens in goeden gang.

Het vee blijft over het geheel in goeden staat. Alleen de schapen maken daarop eene uitzondering, als waarvan er dezen winter nog al verloren worden, ten gevolge van den natten zomer.

De tegenwoordige winter is niet ongunstig voor het te veld staande graan.

De schorsing der beide kamers en de aftreding van twee ministers, die gehouden werden het meest voor den tegenstand te zijn, en aan den anderen kant de aanstelling van den generaal *Skrzynecki*, ten koste zelfs van het breken der vriendschappelijke betrekkingen met twee der mogendheden op de conferentie vertegenwoordigd, blijven de gemoederen in Belgie in het onzekere houden; zelfs de meeste bladen weten niet, wat zij nu van het bewind zullen zeggen, of zij het, naar dat hunne strekking is voor den tegenstand, of voor de schikking, zullen prijzen of laken. Dit doet met verlangen te gemoet zien, dat het bewind weder geheel worde aangevuld, dewijl

men uit die aanvulling vermeent ligtelijk te zullen kunnen opmaken, waartoe het bewind besloten is. *l'Observateur* heeft gesproken van de heeren *Meeus* en *H. de Brouckere*, doch betwijfelt zelf, of het gerucht omtrent hunne intreding in het bestuur gegrond is, en kan niet geloven, dat althans de laatste bewilligen zou in het bestuur te treden, zoo de strekking van het bewind is, om tot de voorgestelde bepalingen toe te treden. Volgens de geruchten door de bladen van den tegenstand vermeld, zou er ook van de heeren *Deschamps*, *Gendebien* en *Dumortier* zijn gesproken. De benoeming dezer lieden tot ministers laat zich intusschen naauwlijks denken.

Van de vertegenwoordigers hebben er slechts weinig Brussel verlaten. Dezelven hebben eene permanente commissie ingesteld. Bij de vereeniging in de sectien voor een paar dagen, is het voorstel van den heer *Dumortier* omtrent de gemotiveerde orde van den dag ter sprake gekomen. De patriotsche bladen beweren, dat verscheidene leden, behalve de onderteekenaars van het voorstel, zich nu daarmede vereenigd hadden; terwijl daarentegen in andere bladen, onder anderen door den correspondent van den Luikschen *Politique*, als stellig vermeld wordt, dat niet minder dan 18 leden hunne aankleving aan dat voorstel hadden ingetrokken. De meeste Luiksche bladen, zooals het genoemde blad, *l'Industrie* en het *Journal de Liège* zijn voor den vrede. Het laatstgenoemde haalt een aantal voorbeelden aan van acten in het Luxemburgsche gepasseerd, zelfs nog van het begin van 1838, waarin de minister *Detheux* zich steeds in den geest van het traktaat van 1831, met betrekking tot den afstand van de thans betwist wordende grondgebied-gedeelten, uitliet.

— Een der belgische bladen verzekert, dat de heer *Dumortier* naar Londen zou vertrekken. Dit zou zooveel als eene laatste poging zijn, om te onderhandelen, en ingeval zij mislukte, zouden de heeren *Detheux* en *de Merode* aftreden.

— Donderdag morgen is een kabinetskoerier met depeches voor den minister van buitenlandsche zaken van Londen te Brussel aangekomen, en denzelfden dag een koerier naar Londen afgegaan.

— Aangezien de onmogelijkheid om de naar Belgie bestemde paarden over de pruissische grenzen in te voeren, wordt gemeld dat de oorlogsminister bevolen had, om 1800 paarden in de Ardennes aan te koopen. De majoor *Lahure* was met het toezigt van den aankoop belast.

— Bij een besluit van vorst *Leopold* van den 31sten ll., is het contingent der ligting van 1839, sterk 12,000 man, over de verschillende provincien verdeeld.

— De kolonel *Rodenbach*, tot heden plaatselijke kommandant van Brussel, is door vorst *Leopold* tot kommandant van het algemeen hoofdkwartier benoemd geworden.

— De pruissische zaakgelastigde, de graaf *Seckendorff*, heeft vóór zijn vertrek den pruissischen consul te Antwerpen, *Saportas*, de teekening en legalisatie der gewone stukken opgedragen. Men zegt steeds dat de beide vertrokkene zaakgelastigden te Aken nadere instructien van hunne hoven zullen afwachten.

— Een der leden van het voormalig provisioneel gouvernement, *Nicolay*, heeft een brief aan den *Observateur* gezonden, waarin hij, den oorlog als onvermijdelijk beschouwende, eene nationale inschrijving voor de verdediging van het grondgebied voorstelt, zelf het voorbeeld gevende met voor 100 fr. in te schrijven.

— Het dagblad van Doornik behelst een adres van de belgische studenten aan de hollandsche studenten, waarin gezegd wordt, dat de belgische studenten de wapenen opgevat hebben, om lieden die Belgen willen blijven niet van hunne nationaliteit te laten berooven, en dat de hollandsche studenten wel zeer van hunne voorvaderen ontaard of verblind moesten zijn, wanneer zij wilden medewerken tot hetgeen hier eene tweede deeling van Polen genoemd wordt!

— Het *Journal de Liège* verhaalt zijne lezers, dat men den 5den dezer in het kamp van Beverloo eene belangrijke arrestatie had gedaan, en dat wel niet minder dan van een hollandsch genie-officier, die in het kamp, onder de kleeding van een timmerman, was doorgedrongen en er geregeld arbeidde. Waartoe die groote dienstvaardigheid moest strekken vermeldt het Luiksche blad niet.

— Volgens *le Commerce Belge*, zou koning *Lodewijk Philips* tegen den graaf *de Merode*, tijdens deszelfs jongste zending naar Parijs, zich als volgt uitgelaten hebben: » Mijnheer de graaf, reken voor Belgie, zoo als gij het verlangt, noch op het fransche leger, noch op de fransche natie; maar, voor het Belgie, zoo als de 24 artikelen het bepalen, kunt gij integendeel rekenen op het leger en op de nationale garde; des noods zal ik tot deszelfs verdediging mij met mijne zonen aan hun hoofd stellen. Het bestaat en het zal zoo blijven; ik geef u daar mijn woord als koning op."

Het laatstgenoemde blad behelst onder zijn beursberigt het volgende: » De gedachte aan eenen vredelievenden en aanstaanden afloop houdt het vertrouwen staande. Het getal vertegenwoordigers, die voor eene nieuwe ratificatie der 24 artikelen zouden stemmen, in geval deze kwestie op nieuw aan de wetgeving onderworpen wierd, vermeerdert dagelijks; men telt er reeds 55. Maar eene meening die versterkt wordt door de taal der lieden die in het staatkundig en constitutioneel regt ervaren zijn, wettigt te geloven, dat het ministerie er van ontslagen is, om het traktaat voor de tweede maal aan de discussie te onderwerpen. Met der daad, de wet van 21 October 1831, die den koning volmagt geeft tot de onderteekening van de acte der conferentie van den 15den, behelst, dat hij zulks doen zal, onder de wijzigingen, die hij voor de belangen van Belgie noodzakelijk zal oordeelen. De schuld is verminderd, de achterstand vernietigd, andere artikelen zijn veranderd, het gouvernement heeft zijn mandaat vervuld; het kan thans zeggen, ziedaar al wat ik verkregen heb, en een verder onderzoek weigeren. Dit is, wij herhalen het, de meening van een groot getal."

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (8 *Februarij*) waren genoteerd: Belg. 96¾; 3 pCt. 67; Sp. Ardoin 16¼, ⅜; Nap. rent. 93¼; Rom. L. 99 drie achtste, ½; Certif. te Antw. 99; — Wissel op Amst. en Rott. 1⅛ pCt. v.

— Volgens officiele staten, bedroeg de bevolking van St. Petersburg, op het einde van het afgeloopen jaar, [illegible] zielen, waarvan 333,669 van het [illegible] en 436,051 van het vrouwelijk geslacht. Van dit [illegible] getal behoorden 1867 tot de grieksche geestelijkheid, 40,588 tot den adel, 10,004 tot den handelstand en 23,888 tot het fabrijkwezen. Voorts bevonden zich daaronder 98,714 handwerkslieden; 70,929 militairen en 126,313 boeren, hetzij aan de kroon, hetzij aan bijzondere heeren toebehoorende.

In den loop van genoemd jaar zijn in die hoofdstad 10,427 kinderen, 5589 van het mannelijk en 4838 van het vrouwelijk geslacht, geboren, en 7795 menschen overleden.

— Uit Weenen schrijft men; van den 28sten der vorige maand, dat in de laatste dagen twee couriers, de een naar Parijs, de andere, over Berlijn en Brussel, naar Londen vertrokken waren. Hunne depeches werden gezegd tot de Belgische zaak betrekking te hebben.

— Gelijk men uit Bohemen schrijft, heeft de zich thans in België bevindende Poolsche generaal *Skrzynecki*, den 13 Januarij, heimelijk Praag verlaten, waar hij sedert 1832, nadat zijne goederen in Polen waren verbeurd verklaard, van de inkomsten van een klein landgoed in Gallicië, zeer spaarzaam met zijne vrouw en kinderen leefde, en dikwerf zich door geldsgebrek in verlegenheid bevond. Van genoemd jaar af, hoorde men niets ten nadeele van genoemden generaal, en het schijnt, dat hij, wegens zijne gevorderde jaren, zijne zwakke gezondheid, en het woord van eer, dat hij, naar men verzekert, aan de Oostenrijksche regering, die hem welwillend het inwonen van Praag had toegestaan, verpandde, van die stad niet dan met hare toestemming te zullen verlaten, zich rustig zou gehouden hebben, bijaldien de Belgische regering hem geene zulke voordeelige aanbiedingen had laten doen, dat hij daaraan geen tegenstand heeft kunnen bieden. Zoodra men te Weenen berigt van zijne vlugt heeft bekomen, zijn aan den Oostenrijkschen zaakgelastigde te Brussel onmiddellijk bevelen gezonden, om ernstige vertoogen, niet slechts tegen de aanstelling van *Skrzynecki* te doen, maar ook tegen zijn verblijf in België, daar zijne verschijning op nieuw zou strekken tot opwinding der heethoofden, en tevens aanleiding zou kunnen geven tot verstoring van den vrede (Het zal ten gevolge der door hem in dien geest ontvangen bevelen zijn, dat de Oostenrijksche zaakgelastigde te Brussel zich tegen het verblijf en het in dienst stellen van den Poolschen generaal heeft verzet).

NEDERLAND.

Het kabinets-besluit der Hooge Regering, ons kenbaar geworden door de mededeeling der Staats-Courant, zoodat aan deszelfs inhoud niet meer te twijfelen valt, — is voor Nederland eene hoogst gewigtige gebeurtenis. De toetreding van onze zijde tot een voorstel der in conferentie vergaderde Vijf Mogendheden, werd in de tegenwoordige oogenblikken niet meer eene enkele toetreding uit noodzakelijkheid, maar tevens uit voorzigtigheid. Bedreigd met het in stand houden van het voor ons land uitputtend *status quo*; en, na te vergeefs menigvuldige pogingen te hebben in het werk gesteld, om voor de scheiding tusschen ons land en Belgie minder bezwarende voorwaarden te erlangen, heeft de Nederlandsche regering door tijdsverloop zijnen toestand steeds zien verergeren; en eene goedwilligheid voor Belgie zien aan den dag leggen, die, zoo het schijnt, uit vrees voor algemeenen oorlog of uit believendheid voor andere staten, in groote mate gevierd werd, ten nadeele van regt, zedelijkheid en orde. Zij al de regering nu gedrongen geworden door [illegible] beweeggronden, om het traktaat te onderteekenen. Het is een maatregel van voorzigtigheid; eene daad die voortvloeit uit den huidigen toestand van Belgie, van de woelingen der hartstogten in Frankrijk, en van de bedekte kuiperijen geheel Europa door, om aan dat zwaard, waarvan de punt overal weergevonden wordt, wederom het gezag van een schepter te hergeven. Predikt men in Belgie een heilige oorlog en aapt men aldaar de Turksche gewoonte na, om aan elk verschil eene godsdienstkleur te geven; zegent men aldaar de legervanen, zoo als de muzelman strijdt onder de uitgestokene banier van Mahomed; bewijst men zijne *sympathie* voor Polen en de be-

dervers van hun vaderland, door eenen bekenden raddraaijer ter hulpe te roepen, even als men in 1830 uit Frankrijk opper-officieren inhaalde en aan de spits des legers stelde; daarmede moge Belgie bewijzen, dat het als een woelziek volk nooit tevreden is, en het sein durfde geven, om Europa in vuur en vlam te zetten; dat het met de snoodste ondankbaarheid de mogendheden loont, die het een onafhankelijk volksbestaan toegekend hebben; dat het de grondslag zijner erkenning, *de neutraliteit* van zijner aanwezen als staat, schendt, en dus virtueel het traktaat verscheurt, waardoor het bestaat en erkend wordt: ja dat het arm is aan echt nationale geniën, bekwaam om aan het hoofd van het bestuur of leger te staan; met een woord, al de blijken van afkeer die Belgie geeft, om een einde aan den strijd te maken, moesten Nederland doen aanraden, om ééne lijn met de mogendheden te trekken, ondanks al het bezwarende van het voorgelegd traktaat. Maar nu Nederland geteekend heeft, herhale zich niet die *déloyale* handelwijze van 1831, toen, nadat de koning der Nederlanden was toegetreden tot het traktaat annexe *a.* van het protocol der maand Februarij van dat jaar; alles als niet geschied beschouwd werd, en zulks ten believe van omwentelingsgezindheid en wanorde, omdat Belgie versmaad had de grondslagen van scheiding, toen door Nederland aangenomen. Maar nu, na de onderteekening dezerzijds, herhale men niet die blijken van vrees en schrik voor de Belgische revolutionnairen, om ten hunnen believe nieuwe onderhandelingen aan te vangen, om Nederland nog meer uit te mergelen. Nu toone men, dat men [illegible] gewigten te gebruiken; en wat men in 1832 niet schroomde, om Nederland door een vroeger ongehoord geweld te dwingen, door de ontruiming der citadel van Antwerpen, het sluiten onzer havens en het opbrengen onzer koopvaardijschepen tot de toetreding der XXIV artikelen; nu deinze men ook niet terug, om het revolutionaire, geheel Europa met overmoed bedreigende, Belgie door dezelfde middelen te dwingen, en het traktaat met Nederland nu geteekend ten uitvoer te leggen. — Wordt zulks niet gedaan; stelt men niet *onmiddellijk en zonder verder verwijl* Nederland in het bezit van het grondgebied; wordt niet oogenblikkelijk de overschrijving der schuld tot stand gebragt, en Belgie gedwongen om die schuld op de gezette tijden en plaatsen te betalen en over te nemen; dan zou Nederland zich ook niet meer gehouden kunnen verklaren aan het jongst geteekend traktaat; en met de scherpte des zwaards de natie tuchtigen, die het in Augustus 1831 zijne krachten toonde; en de mogendheden zouden, ten gevolge van hunne slaphartigheid of dubbelzinnige handelingen, het regt verloren hebben, om Nederland te verpligten langer het verderfelijk traktaat van 21 Mei 1833 in acht te houden. Weldra zal blijken, of er nu regt te verwachten en te verkrijgen is.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen

DUITSCHLAND. — In ons nommer van den 27 en 28 Jan. ll. hebben wij met een woord gesproken van de uitvinding des heeren DAGUERRE te *Parijs*, om door middel eener soort van *camera obscura*, de fraaiste natuurtafereelen met alle kleuren en tinten, op het papier over te brengen. Men heeft in de fransche hoofdstad en zelfs in de Akademie van wetenschappen een' grooten ophef gemaakt van deze uitvinding, waardoor ook met der daad de fraaiste en zuiverste voorstellingen van de natuur, door de weerkaatsing van het licht, moeten verkregen worden. De verdienste der uitvinding zelve wordt intusschen in *Duitschland* als zeer gering voorgesteld. In een der geachtste duitsche bladen, de *Allgemeine Augsburgsche Zeitung*, komt onder anderen een schrijven voor van den Donau, waarin verzekerd wordt, dat niets eenvoudiger is dan het gedachte kunstmiddel, hetwelk alleen bestond in de bereiding van het papier met zekere stof, die de schrijver echter niet noemt, maar die hij zegt zeer bekend te zijn en welke de heer ARAGO er reeds voorgehouden had. Het papier, of de grond der teekening, daarmede bereid zijnde, neemt al de omtrekken en kleuren der voorwerpen aan, die op hetzelve [illegible]. — Te *Berlijn* wordt dezer dagen van eene andere uitvinding [illegible], die niet minder dan de uitwerking van het kunstmiddel van [illegible] om verbazing te wekken. Een jong schilder, [illegible] geheeten, die met veel technische bekwaamheid [illegible] op de studie van het koloriet en der kleurmenging heeft toegelegd, had namelijk eene bewerking uitgevonden, waardoor de heerlijkste kleuren der schilderijen, door eene werktuiglijke kunstbewerking, zoo getrouw nagebootst en vermenigvuldigd konden worden, dat eene bij het oorspronkelijke weinig achterstaande copij eener schilderij voor weinig kosten was daar te stellen. Een noodzaaklijk vereischte bij deze kunstbewerking was echter, dat de eerste copij, die men op die wijs vervaardigde, door een' bekwamen colorist werd gereed gemaakt; het overige was dan louter het werk der mechaniek. De uitvinder had op die wijs reeds het portret van REMBRAND, dat op het museum te *Berlijn* gevonden wordt, zoo volkomen nagebootst, dat het de verbazing der kunstenaars wekte. Om in het groot uitgevoerd te worden, vereischte de bewerking zeker nog meerdere volmaking; waartoe men echter de mogelijkheid zag. De uitvinder had een tienjarig privilegie bekomen. — Te *Munchen* zal eerstdaags het reisverhaal het licht zien van den hertog MAXIMILIAAN van *Beijeren* van deszelfs jongsten reistogt over *Maltha* door *Egypte*, *Nubie*, *Palestina*, *Sijrie*, enz. Het werk zal versierd zijn met eene reeks van gelitographieerde platen, en met een fraai portret van MEHEMED-ALI.

ZWITSERLAND. — De bekende schrijver van het veel geruchts gemaakt hebbende werk: *das Leben Jesu*, Dr. STRAUSS, is dezer dagen tot hoogleeraar in de dogmatiek en kerkelijke geschiedenis aan de hoogeschool te *Zurich* benoemd geworden. Zijne benoeming heeft echter veel tegenstand ontmoet; de partij, die tegen hem was, heeft besloten een tweeden hoogleeraar op hare eigene kosten te beroepen.

RUSLAND. — Bij een besluit van den minister voor het openbaar onderwijs, is, ter meer algemeene verbreiding van de russische taal, in *Litthauen* en in de voormalige poolsche, thans aan *Rusland* toebehoorende, gewesten, de oprigting van scholen in de voornaamste steden bevolen, alwaar in het bijzonder onderwijs in het russisch zal gegeven worden. Dergelijke scholen zullen ook in *Podolie*, *Volhijnie* en *Ukraine* worden daargesteld. Den adel in die streken is streng bevolen geworden, hunne kinderen aan dit onderwijs te doen deel nemen. — Zekere russische monnik JAKINT BITSCHURIN, die onvermoeid werkzaam is om zijne landgenooten met den toestand en de letterkunde van *China* bekend te maken, heeft dezer dagen uit het japansch in het russisch overgebragt eene *Beschrijving der Chinesche munten*. Keizer NICOLAAS, een exemplaar van dit werk aangeboden zijnde, heeft den schrijver zijne bijzondere tevredenheid over zijne ijverige bemoeijingen doen betuigen. — Het Petersburger artzenijkundig genootschap heeft, met den 1sten januarij, de uitgave van een tijdschrift voor pharmacie en aanbehoorende wetenschappen, ondernomen.

ITALIE. — Op den 8sten der vorige maand hield het archaeologisch instituut te *Rome*, in tegenwoordigheid van den russischen grootvorst-troonsopvolger en vele andere aanzienlijke personen, zijn jaarlijksch feest ter eere van WINKELMANN. Door den secretaris, Dr. BRAUN, werd het verslag gelezen van de werkzaamheden des instituuts in het afgeloopene jaar. De russische grootvorst bezigtigde daarna, in het gebouw des genootschaps, de door den reiziger FORLINI, van *Bologna*, gevondene ondheden in eene door hem geopende pyramide van *Meroë*, en de verzameling van Etrurische zeldzaamheden van den heer CAMPANA. Daags na deze gehoudene zitting werd de wintercursus geopend: de ridder CANINA houdt voorlezingen over romeinsche topographie; Dr. BRAUN over romeinsche museographie en de heer ABEKEN over de geschiedenis der kunst bij de Romeinen. Aan het hoofd van het gemeld Instituut, dat een groot verlies, door het vertrek van den pruissischen gezant, den heer VON BUNSEN en den heer GERHARD, geleden heeft, is thans de Hanoversche minister-resident VON KESTNER. — In een verslag over de duitsche geleerden die thans te *Rome* arbeiden, wordt onder anderen gemeld, dat GERVINUS er aan de voortzetting werkzaam is zijner letterkundige geschiedenis van *Duitschland*; Dr. SCHULZ, uit *Dresden*, verzamelde bouwstoffen voor eene kunstgeschiedenis van zuidelijk *Italie*, hetwelk een prachtwerk moet worden; Dr. PAPENCORT, uit *Berlijn*, die vroeger reeds een prijs bij de parijsche Akademie behaalde, arbeidt aan eene geschiedenis van *Rome* in de middeneeuwen; de hoogleeraar PALACSKY, uit *Pragg*, verzamelt te *Rome* bouwstoffen voor zijne pragmatische geschiedenis van *Bohemen*; en de oostenrijksche oudheidkundige MELLY voor de kennis der zegelen en wapenen van de middeleeuwen; een ander Oostenrijker, de vorst LICHNOWSKY, houdt zich met hetzelfde doel te *Rome* op, om zijne geschiedenis van het Habsburgsche huis te kunnen voortzetten. — Bij een decreet, den 17den Januarij te *Rome* uitgevaardigd, zijn als op den Index van verbodene boeken staande, kenbaar gemaakt: LAMARTINES *chute d'un ange*; *vie de Gegoire VII par* DE VIDAILLAN; *das Leben Jesu* van Dr. C. F. STRAUSS; de geschriften van J. G. GRASER, over staatkundige opvoeding, den geestelijken stand, enz. en andere.

ENGELAND. — Onder de nieuwste oorspronkelijke werken in *Engeland* in het licht verschenen en die eene bijzondere vermelding verdienen, behoort onder anderen eene geschiedenis van *Engeland* van den Utrechtschen vrede af, tot op den vrede van *Aken*, door lord MAHON; dit werk is thans in drie deelen kompleet. De nieuwe uitgever van GIBBON's geschiedkundige werken, H. H. MILMAN, heeft deze uitgave met eene biographie van GIBBON verrijkt. De heer W. C. TAYLOR heeft eene geschiedenis van het Mahomedanismus uitgegeven, de heer RIDDLE een werk over LUTHER en zijnen tijd, en de heer TH. FOX eene geschiedenis van de reformatie in *Duitschland*, *Zwitser-*

land en *Groot-Brittannie*. Het blijkt hieruit, dat in *Engeland* het vak der geschiedenis tegenwoordig vlijtig beoefend wordt; in den laatsten tijd zijn er ook vele, deels kostbare, reisbeschrijvingen uitgegeven geworden over *Australie*, *Peru*, de landstreken van de *Rio de la Plata*, *Oost-* en *West-Indien*. Menigvuldig zijn ook de theologische werken, waarvan er echter vele louter twistschriften zijn.

NEDERLANDEN. — In een onzer jongste Nommers hebben wij eene korte hulde gebragt aan het leven en de verdiensten van den te vroeg overleden R. VAN WIJK, Jz. Wij vernemen thans, dat het voornemen is opgevat, om eene Bijdrage uit te geven ter vereering der nagedachtenis van den overledene; eene onderneming met welker uitvoering zich belast heeft de boekhandelaar R. VAN WIJK Az., te *Zwartsluis*. In deze uit te geven Bijdrage, die op niet hooger dan 75 cents en op velijn papier op *f* 1, zal komen, zullen opgenomen worden alle stukken en redevoeringen op den overledene betrekkelijk, bij zijne begravenis of daarna, gelezen en gehouden. De opbrengst van den bundel, welke voorzeker een welkom geschenk zal zijn voor de vele leerlingen, vrienden en vereerders van den overledene, is, na aftrek der noodzakelijke kosten, ten voordeele van de weduwe en nagelatene kinderen bestemd.

BOEKBESCHOUWING.

Nieuwe sentimenteele reizen, uit het Hoogduitsch van LUDWIG RELLSTAB, *schrijver van* 1812, *Post en Zeestukken, Bergstoffen, Intermezzo's enz. In drie Deelen, 3de Deel.*

Na hetgeen wij omtrent de strekking en den inhoud der twee eerste deelen gezegd hebben, geloven wij te kunnen volstaan met alleen hier te verklaren, dat wij, na het lezen van dit laatste deel, bij ons geuit gevoelen gebleven zijn, en dat de luimige schrijftrant van RELLSTAB bij velen een glimlach om den mond zal doen spelen, zelfs al ware men anders niet geneigd tot scherts. Alleraardigst vinden wij des schrijvers ontmoeting met de schoone blonde in de herberg te Haarburg, welke wij aantreffen in de *Haarburger Intermezzo*: op bl. 77 en volg. en waarvan wij, bij de hernieuwde aanbeveling dezer waarlijk goede uitspannings-lectuur, ten proeve en te gelijk ten slotte onzer aankondiging van dit deel, het volgende afschrijven, waar de schrijver, na de voorstelling hoe hij nieuwsgierig was te weten, wiens boek de schoone maagd met zooveel aandacht las, na vruchtelooze pogingen, om zulks te weten te komen, haar betrapt, terwijl zij bezig is met lezen: » Het was weldra tijd, dat de post vertrekken moest. De klok op den spitsen Haarburger toren sloeg acht; negen was het postuur. Ik moest nu voor het avondeten weder naar beneden in de kamer. Terwijl ik over den Corridor ga, zie ik aan de linkerzijde eene deur slechts aanstaan en licht door de reet flikkeren. Een duister voorgevoel dreef mij aan, om de helft dier vouwdeur zacht open te drukken — waarlijk, daar stond zij — en las! Het beeld was bekorend. Het licht stond op een tafeltje bij het venster; digt daarbij bevond zich eene kleine secretaire, waaruit zij juist zoo even iets gehaald moest hebben; want hare regterhand rustte nog op den daarin gestoken sleutel aan den sleutelring, alleen het aftrekken had zij nagelaten. In de linkerhand hield zij het boek en ondersteunde daarbij den elleboog zeer ligt op de knie, terwijl zij den eenen voet op de voetbank in het venster geplaatst had, om zich min of meer naar het licht heen over te buigen. Regelregt voor mij kon ik slechts de halve rugzijde der gestalte zien; maar in den spiegel zag ik haar van mij afgewend gelaat, en bovendien stond mij daarin het gansche beeld voor oogen. Hare levendige blikken waren onafgekeerd aan het blad gehecht; zij ademde hoorbaar; het moest een hoog gespannen toestand zijn, waarin haar de dichter bragt. Ik zag, hoe de regterhand allengskens van den sleutelring afgleed en werktuigelijk nederzakte. Zij was nabij het einde van het blad en alle spieren trokken zich reeds bij voorraad zamen om het om te keeren. Nu liet zij den sleutel los en sloeg haastig om. Intusschen hief zij haar oog uit het boek, het viel op den spiegel; zij zag mij daarin, daar ik digt achter haar stond, — deed eenen ligten schreeuw, wierp het boek weg, wilde naar het licht grijpen, stiet het om — wij waren in het donkere!"

Daarop meldt de schrijver hoe hij met bespeurd had, dat, van een oogenblik van verlegenheid des schrijvers gebruik makende, de bevallige blondine zich verwijderd had. De mededeeling van de kiesche wijze, waarop zij hem doet bemerken, dat zij den schrijver kende, besluit zeer aardig dit geheele verhaal.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (8 *Februarij*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 54 drie achtste, negen zestiende; dito 5 pCt. 101; Kansbill. 26 drie achtste, negen zestiende; Amort.-Synd. 94½, ⅝; dito 3½ pCt. 79¾; Handelm. 174½, ⅝, ⅞; O. Indie 5 pCt. 98, ⅛; Sp. Ardoins 17 een zestiende, ⅜; Oude Russen 105½, ⅝; Met. 103⅞; Columb. 20⅛; 20.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers